

Mira Milić • Olga Panić Kavgić • Aleksandra Kardoš
NOVI ENGLESKO-SRPSKI REČNIK SPORTSKIH TERMINA

BIBLIOTEKA REČNICI

Knjiga 9

NOVI ENGLESKO-SRPSKI REČNIK SPORTSKIH TERMINA

Obrada i redaktura

Prof. dr Mira Milić
Prof. dr Olga Panić Kavgić
Msr Aleksandra Kardoš

Recenzenti

Prof. dr Dejan Madić
Prof. dr Vera Vasić
Prof. dr Tvrtko Prčić

Konsultanti za sportove

ATLETIKA: prof. dr Ilona Mihajlović
BORILAČKE VEŠTINE: prof. dr Patrik Drid, doc. dr Tatjana Trivić, doc. dr Valdemar Štajer, Miloš Gluvajić
FUDBAL: prof. dr Slavko Molnar, msr Marko Gušić, prof. dr Miroslav Smajić
GIMNASTIKA: prof. dr Dejan Madić, prof. dr Jelena Obradović, Aleksandra Ristić, Aleksa Madić
KOŠARKA: prof. dr Marko Stojanović, dr Mladen Mikić
ODBOJKA: doc. dr Sunčica Poček
RUKOMET: prof. dr Milorad Đukić, doc. dr Damjan Jakšić
TENIS: Aleksandra Mišić Aliov
VATERPOLO: prof. dr Goran Dimitrić
ZIMSKI SPORTOVI: prof. dr Milan Cvetković, Ivana Milovanović, Katarina Tmušić

Konsultantkinja za japanski jezik

Mr Hiromi Okudaira

Izdavač

PROMETEJ, Novi Sad

Za izdavača

Zoran Kolundžija

Lektura

Mr Nataša Belić

Priprema za štampu

S&N book, Sremska Kamenica

Korice i grafička oprema

PROMETEJ, Novi Sad

ISBN 978-86-515-1870-9

Copyright © Autorke i Prometej, 2021.

Mira Milić • Olga Panić Kavgić
Aleksandra Kardoš

NOVI
ENGLJSKO-SRPSKI
REČNIK
SPORTSKIH TERMINA

PROMETEJ
Novi Sad

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

796(038)=111=163.41

81'374.822=111=163.41

МИЛИЋ, Мира, 1954-

Novi englesko-srpski rečnik sportskih termina / Mira Milić, Olga Panić Kavgić,
Aleksandra Karđoš. - Novi Sad : Prometej, 2021 (Novi Sad : Prometej). - 536 str. ; 24 cm. -
(Biblioteka Rečnici / Prometej ; knj. 8)

Tiraž 300.

ISBN 978-86-515-1870-9

1. Панић-Кавгић, Олга, 1978- 2. Кардош, Александра, 1989-
а) Спорт - Речници, енглеско-српски б) Енглеско-српски речници

COBISS.SR-ID 51467017

SADRŽAJ

Oznake i skraćenice	7
Reč unapred	9
Vodič kroz <i>Rečnik</i>	15
Literatura	22
1. Literatura iz oblasti leksikografije i terminologije	22
2. Sportski udžbenici	23
3. Literatura iz oblasti sporta	24
4. Rečnici	24
5. Izvori termina na internetu	25
NOVI ENGLESKO-SRPSKI REČNIK SPORTSKIH TERMINA	29
DODATAK	
Opis sportova	501
Beleške o autorkama	533
Izvodi iz recenzija	535

OZNAKE I SKRAĆENICE

OZNAKE

spušteni simbol iza ili ispred odrednice

- ^A (B, C, D, E, F, G, H) odrednica čiji oblik ima različite gramatičke funkcije, značenje ili prevodne ekvivalente
- s američki engleski jezik
- £ britanski engleski jezik
- reč je odrednica u *Rečniku*

oznaka za unakrsnu uputnicu

- ant. antonim je odrednica u *Rečniku*
- sin. sinonim je odrednica u *Rečniku*
- var. varijanta je odrednica u *Rečniku*

simbol ispred termina u srpskom jeziku

- ⊕ prevodni ekvivalent nije u skladu sa standardom srpskoga jezika

SKRAĆENICE

(u istom redu sa odrednicom)

uputnica za antonim, sinonim i varijantu

- ant. antonim
- sin. sinonim
- var. varijanta

gramatička ili funkcijska informacija

- (gl) glagol
- (im) imenica
- (isk) iskaz
- (predl. sint) predložka sintagma
- (prid) pridev
- (pril) prilog
- (uzv) uzvik

REČ UNAPRED

Novi englesko-srpski rečnik sportskih termina (nadalje, *Rečnik*) predstavlja prošireno i inovirano izdanje postojećeg rečnika pod naslovom *Englesko-srpski rečnik sportskih termina*, objavljenog 2006. godine (Milić 2006). Težeći tome da ponuđeno rešenje bude koristan izvor informacija ne samo sa korisničkog aspekta već i iz ugla leksikografske teorije, u produžetku uvodnog razmatranja ukratko je predstavljen teorijski model *Rečnika*.

Teorijski aspekti

Sa stanovišta tipološke kategorizacije, *Rečnik* spada u grupu dvojezičnih specijalizovanih rečnika, pošto sadrži sportske termine u engleskom i srpskom jeziku. Imajući u vidu činjenicu da su sportski termini standardizovani, primenjen je dvojni teorijsko-metodološki pristup obradi podataka – deskriptivni i preskriptivni. S tim u vezi, valja istaći da se leksikografski model temelji na lingvističkom tumačenju termina, tj. shvatanju da je termin leksička jedinica (Cabré 2003: 189), kao i da je *Rečnik* nastao u skladu sa opštim leksikografskim principima (Milić 2016; Prčić 2011: 247; Prčić 2018: 19–22; Yong i Peng 2007; Zgusta 1971). Poštujući njihov redosled po stepenu važnosti, to su: naučna zasnovanost, funkcij-ska profilisanost, okrenutost ka korisniku, predusretljivost prema korisniku, kao i učenje, negovanje i praćenje efikasnosti upotrebe rečnika. U nastavku izlaganja obrazložene su konkretne aktivnosti preduzete s ciljem da se ispoštuju navedeni leksikografski principi.

Posmatrano iz ugla naučne utemeljenosti, tj. leksikografske teorije, lingvistike i kontrastivne lingvistike, s jedne strane, te dinamike promena stručnog registra, s druge, rečnik koji navršio svoj deseti rođendan nužno ulazi u fazu provere ispravnosti navedenih podataka. U skladu s tim, 2016. godine pokrenut je korpusno utemeljen projekat novog *Rečnika* koji uključuje popravljen i ažuriran tekst postojećeg izdanja (Milić 2006), kao i termine ovde dodatih sportova koji se takođe izučavaju na akademskim studijama sporta u našoj sredini. Suštinski, *Rečnik* se temelji na teorijskom modelu iz 2004. godine (Milić 2004), koji je nastao u skladu sa postavkama komunikativne leksikografske teorije (Cabré 1999; 2003). U skladu sa ovom teorijom, napravljen je model standardizacije sportskih termina koji nastaju adaptacijom termina iz engleskog jezika u srpskom. Model

uključuje šest hijerarhijski uređenih principa: jednoznačnost, prozirnost, sistemnost, produktivnost, kratkoću i učestalost (Milić 2004, 2013, 2015). U periodu koji je prethodio objavljivanju *Rečnika*, izvršeno je više korpusno zasnovanih istraživanja, sa ciljem da se predlože standardni termini novih sportova, kao i da se izvrši korekcija forme i sadržine postojećeg izdanja, u skladu sa novijim leksikografskim teorijama i promenama u stručnom registru (up. Jonić 2012; Kolarić 2010; Milić 2015, 2016; Milić i Kardoš 2016; Milić, Panić Kavgić i Kardoš 2017).

Sa stanovišta planiranih funkcija, *Rečnik* je profilisan ne samo za komunikativnu funkciju govornika srpskog jezika (aktivnu i pasivnu), već i za kognitivnu, pošto nudi neophodna znanja za obavljanje određenih zadataka na odgovarajućim akademskim studijama, s posebnim naglaskom na sticanju englesko-srpske kontaktnojezičke kompetencije (Prčić 2013; Milić, Glušac i Kardoš 2018).

Iz ugla korisnika, *Rečnik* je sačinjen sa ciljem da zadovolji potrebe ne samo korisnika koji su neposredno povezani sa sportom (sportista, trenera, sudija, profesora, studenata i novinara), već i svih onih koji posredno ili neposredno dolaze u dodir sa sportskom terminologijom i koji žele da dobiju pouzdane informacije o njihovoj formi i sadržini na srpskom jeziku. Rukovodeći se ovim ciljem, u *Rečniku* je primenjen alfabetski redosled odrednica koji odgovara kako sportistima tako i korisnicima van sportske struke.

Sledeće pitanje u vezi sa korisnikom koje je bilo predmet procene jeste forma *Rečnika*. S obzirom na sve izraženiju ulogu novih tehnologija u savremenom društvu, jasno je da digitalno okruženje, u kojem se odvijaju gotovo sve ljudske aktivnosti u današnje vreme, postavlja nove zahteve i samoj leksikografiji, kako u vezi sa formom i sadržinom budućih rečnika tako i pouzdanošću dostupnih digitalnih izvora (Lew 2016). Idealno rešenje za izazove novog doba bilo bi onlajn izdanje (Fuentes-Olivera i Tarp 2014). Međutim, saglasno zapažanju Bergenholtza i Gouwsa (2010: 49), koji navode da je stanje leksikografije jezika manjih govornih zajednica pogodnije za izradu višefunkcijski profilisanih štampanih leksikografskih priručnika, *Rečnik* je priređen kao štampano izdanje.

Na kraju, u skladu sa poslednjim principom koji podrazumeva praćenje povratnih informacija od korisnika, kvantitet i kvalitet rečničke informacije postojećeg rečnika izmenjen je sa ciljem da se postigne veća obuhvatnost sportskog registra, lakša dostupnost i veća pouzdanost rečničkih informacija. S tim u vezi, nužno je istaći da je višestruko veća obuhvatnost ovoga *Rečnika* u odnosu na postojeći iziskivala složeni autorski tim koji čine tri autorke lingvističke struke, izvorni govornik japanskog jezika i dvadeset dva saradnika iz oblasti sporta.

Praktični aspekti

Leksikografski opis sportskih termina temelji se na modelu primenjenom u *Du you speak anglosrpski? Rečniku novijih anglicizama* (Vasić, Prčić i Nejgebauer

2018). *Rečnik* sadrži preko 5000 odrednica sa definicijama značenja termina izvedenih na osnovu zvaničnih pravila, koje su profesori uključenih sportova na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja u Novom Sadu i treneri u sportskim klubovima pregledali i uskladili sa važećim standardom struke. Odrednice pripadaju registrima trinaest sportova, od čega su: četiri borilačke veštine (boks, karate, rvanje i džudo), tri individualna sporta (atletika, gimnastika i zimski sportovi – skijanje, snoubording), pet igara loptom (fudbal, košarka, odbojka, rukomet i vaterpolo) i jedna igra reketom i lopticom (tenis). Termini su jednočlane i višečlane odrednice, pretežno imenice. Po zastupljenosti, na drugom mestu su glagoli, dok je broj ostalih vrsta reči (prideva, priloga, uzvika i predložkih sintagmi) zanemarljiv. Odrednice imaju jedinstvene oznake gramatičkih vrsta reči, bez obzira na to da li su jednočlane ili višečlane. Za razliku od prethodnog izdanja, *Rečnik* koji je pred korisnicima uključuje i manji broj odrednica u formi rečenice, koje spadaju u semantičko polje sudijskih odluka ili objava. Te odrednice imaju funkcijsko obeležje iskaza.

U vezi sa standardizacijom izvorno engleskih termina u srpskom jeziku, nužno je istaći da primenjeni model standardizacije (Milić 2004, 2015) nije bilo uvek moguće sprovesti u celosti u smislu da se ispune zahtevi svih principa standardizacije. Osnovni razlog nemogućnosti predlaganja idealnog standardnog termina jeste ustaljenost postojećih oblika u govornom i pisanom jeziku. Odstupanja od standarda navedena su u tekstu koji sledi.

- POSTOJANJE VIŠE TERMINA ZA ISTI POJAM. Uprkos tome što primenjeni model standardizacije podrazumeva postojanje jednog termina za određeni pojam, praksa pokazuje da isti pojam može da ima više ustaljenih naziva, što predstavlja posledicu različite konceptualizacije stvarnosti, metaforičkog prenosa značenja, pozajmljivanja iz drugog jezika i sl. Budući da su u pitanju varijante termina koje se ravnopravno upotrebljavaju u pisanom i govornom jeziku, bilo je nužno da im se prizna status standardnih termina. Redosled njihovog navođenja određen je prema izvornom engleskom terminu, pri čemu je standardni termin onaj koji predstavlja najpribližniji prevod engleskog termina na srpski jezik, npr. sinonimni engleski termini *penalty throw* i *7-meter_s throw* prevedeni su na srpski jezik na sledeći način: prvi termin ima tri prevodna ekvivalenta (1. *penal*, 2. *kazneni udarac*, 3. *sedmerac*), a drugi takođe tri, pri čemu je redosled drugačiji (1. *sedmerac*, 2. *penal*, 3. *kazneni udarac*).
- NEUJEDNAČENOST TERMINA ZA ISTE POJMOVE U RAZLIČITIM REGISTRIMA. Uopšteno, izvestan broj srpskih termina ima isto značenje u grupi srodnih sportova, ali se termini razlikuju u svakom od njih. Sa tačke gledišta terminološkog standarda, ovde se nametnula potreba ujednačavanja naziva. To, međutim, nije bilo izvodljivo zbog visokog stepena postojanosti termina u okviru određenog registra – npr. engleski glagol *block* u

fudbalu se obično prevodi kao PRESEĆI (LOPTU), a u odbojci BLOKIRATI. Sličan problem pojavio se i u adaptaciji izvesnog broja engleskih predloga u sastavu višečlanih termina. Na primer, u gimnastici postoje (VEŽBE) NA (PARTERU) (engl. *floor (exercises)*), a u džudu (TEHNIKA) U (PARTERU) (engl. *katame-waza*). U ovom konkretnom slučaju u pitanju je različita konceptualizacija, pošto se u gimnastici parter posmatra kao površina na kojoj se izvode vežbe, dok se u džudu parter shvata kao ograničeni prostor. Posledica toga je da su izvesni termini koji su manjkavi sa stanovišta terminološkog standarda predloženi kao standardna rešenja zbog visoke frekvencije upotrebe u pisanim dokumentima i u govornom jeziku, npr. *lead leg* – NOGA NAPRED U STAVU, umesto PREDNJA NOGA.

- LEKSIČKI I SINTAKSIČKI TERMINI. Posebno rešenje primenjeno je za termine koji prelaze u domen sintakse, koji najčešće spadaju u semantičko polje sudijskih odluka i objava. Ranija podela na dve grupe – monoleksemske i višeleksemske jedinice (up. Milić 2015: 5) – bila je suviše uopštena, te je u *Rečniku* izvršena podela svih termina na leksičke i sintaksičke. Ovi drugi obuhvataju predloške sintagme i klauze, odnosno, proste rečenice. U skladu s tim, leksički termini klasifikovani su po vrstama reči, bez obzira na to da li su jednočlani ili višečlani, dok višeleksemski engleski termini poput *behind the baseline* (srp. IZA OSNOVNE LINIJE) imaju oznaku 'predloška sintagma', a klauze, odnosno, proste rečenice imaju oznaku 'iskaz', npr. *The ball was called in.* (srp. DOSUĐENA JE DOBRA LOPTA.). Pri tome, sintaksička jedinica u formi rečenice iziskivala je i primenu pravopisnog pravila pisanja velikog početnog slova i tačke na kraju.
- ELIPTIČNI TERMINI. Postojanje elipse u oba jezika otežavalo je određivanje gramatičke funkcije termina, odnosno, vrste reči. U tim slučajevima, funkcija engleskog termina određena je na osnovu definicije značenja, dok je u srpskom jeziku u zagradi navedena reč koja je izostavljena. Na primer, engleski pridev *inbounds* (ovde: površina košarkaškog terena unutar čeonih i bočnih linija) nosi gramatičku oznaku imenice, dok je njegov ekvivalent u srpskom jeziku (PROSTOR) UNUTAR GRANIČNIH LINIJA.
- ROD I BROJ IMENICA. Termini za ženski rod navedeni su u svim sportovima u kojima postoje potvrde za takve oblike. To znači da su standardizovani termini igara loptom, koji su preuzeti iz postojećeg rečnika, popravljani dodavanjem oblika za ženski rod, te da je za sve nove sportove naveden oblik za ženski rod, ukoliko postoji. Oba rodno obeležena oblika navode se kao standardni termini, pri čemu se prvo navodi muški rod, a potom ženski, iza zapete. Specifičnost terminoloških pojmova uslovlila je navođenje izvesnog broja imeničkih odrednica u množini, iako to nije u skladu sa leksikografskim standardom u srpskom jeziku – npr. KADETI

(engl. *cadets*), što se tumači na sledeći način: ukoliko je množina osnovni, ili glavni, ili jedini, pojavni oblik datog referenta, onda se odrednica navodi u množini. Konkretno, odrednica se navodi u množini ukoliko se radi o referentima koji su u paru ili u grupama, ili o starosnim grupama takmičara. Ako se množina odnosi na nešto čega ima više od jedan, ali je jedina osnovni, ili glavni, ili jedini, pojavni oblik datog referenta, onda je odrednica navedena u jednini.

- FONOLOŠKA I ORTOGRAFSKA ADAPTACIJA IZVORNO JAPANSKIH TERMINA IZ ENGLESKOG JEZIKA U SRPSKOM. Najveći izazov bio je registar borilačkih veština, gde izvestan broj izvorno japanskih termina nije usklađen sa jezičkim standardom u srpskom ili japanskom jeziku, uglavnom zato što su ovi termini preuzeti u srpski jezik posredstvom engleskog.
  - Na prvom mestu, pojavio se problem fonetske adaptacije glasa /i/ na kraju reči, koji stoji iza samoglasnika. Ilustrovano primerom, *Pravopis srpskoga jezika* daje tumačenje na osnovu kojega bi izvorno japanska odrednica *ashi-barai*, preuzeta iz engleskog jezika, trebalo da glasi AŠI-BARAJ (srp. ČIŠĆENJE NOGOM), analogno imenici SAMURAJ. Saradnici sportske struke nisu bili saglasni sa tim rešenjem, tražeći da termin bude AŠI-BARAI. Problem je konačno rešen prema predlogu Marković (2018: 205) da se adaptacija japanskih imena u srpskom jeziku vrši prema ruskom fonološkom standardu, po kojem bi samoglasnik /i/ na kraju reči trebalo da glasi /i/, ako mu prethodi samoglasnik. Prema istom izvoru, za svaku novu adaptaciju izvorno japanskih oblika u srpskom jeziku, preporučuje se konsultovanje sa izvornim govornikom, što je takođe ispoštovano prilikom predlaganja standardnog rešenja u *Rečniku*.
  - Druga nedoslednost u odnosu na srpski jezički standard tiče se pisanja izvorno japanskih polusloženica sa višestrukim crticama. Polusloženice su razdvojene crticama prema savetu konsultantkinje za japanski jezik, u skladu sa najčešće primenjivanom transkripcijom istih oblika u engleskom jeziku, npr. JOKO-GERI-KEAGE (engl. *yoko-geri-keage*; srp. BOČNI NOŽNI UDARAC).
  - Na kraju, poslednja nedoslednost povezana je sa leksikografskom normom u srpskom jeziku u vezi sa gramatičkom kategorijom broja izvorno japanskih imenica. Ovaj problem ilustruje termin *waza* (srp. TEHNIKE) koji predstavlja imenicu u množini u japanskom i engleskom jeziku. S obzirom na činjenicu da se ova imenica uvek javlja kao deo polusloženice kojom se imenuje određena tehnika, ovde je poštovana leksikografska norma u srpskom jeziku, te je prevodni ekvivalent ove odrednice imenica u jednini, npr. NOŽNA TEHNIKA (engl. *ashi-waza*).

- ADAPTACIJA GIMNASTIČKIH TERMINA. Na kraju, valja naglasiti i da se izvestan broj gimnastičkih termina u srpskom jeziku morao prihvatiti u obliku koji nije sasvim usklađen s jezičkim standardom, zbog postojanosti, tj. ukorenjenosti takvih termina. Razlozi se pripisuju uticaju češkog, nemačkog i, posredno, hrvatskog i slovenačkog jezika na stvaranje gimnastičkog registra u srpskom jeziku (Milić i Kardoš 2019), usled čega veći broj srpskih termina nije proziran korisnicima koji nisu sportisti ili pak ne odgovara sa stanovišta jezičkog i terminološkog standarda koji je primenjen u *Rečniku*. Ilustrovano primerima, to su: NAUPOR ZANJIHOM (NAUPOR ne postoji u srpskom leksikonu) (engl. *back uprise*), KOVRTLJAJ U UPORU (KOVRTLJAJ je kroatizam) (engl. *hip circle*), DOTIK (DOTIK ne postoji u srpskom leksikonu) (engl. *free hip handstand*).

* * *

Konačno, valja posebno istaći da je *Rečnik* najvećim delom rezultat saradnje autorki sa prof. dr Tvrtkom Prčićem, redovnim profesorom na Odseku za anglistiku Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, koji je u svakom trenutku bio spreman da odvoji vreme za rešavanje mnogih pitanja koja su se javljala tokom njegove izrade. Ovom prilikom želimo da mu izrazimo iskrenu zahvalnost, ne samo na nezamenljivom stručnom doprinosu, već i na podršci koja je često bila neophodna. Takođe, želimo da se zahvalimo recenzentima, prof. dr Dejanu Madiću, prof. dr Veri Vasić i prof. dr Tvrtku Prčiću, na podršci i vrednim sugestijama koje su dale važan doprinos kvalitetu *Rečnika*.

Valjanost sportskog sadržaja *Rečnika* omogućili su profesori, asistenti i studenti Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja u Novom Sadu, kao i istaknuti sportisti i treneri republičkog i međunarodnog ranga, na čemu im se, takođe, iskreno zahvaljujemo. Zahvalnost pripada i najbližim saradnicama – prof. dr Tatjani Tubić, prof. dr Višnji Đorđić i msr Lidiji Marković – na njihovoj ljudskoj i stručnoj podršci.

Na kraju, zahvaljujemo se i svima onima koji su posredno, prijateljski, stručno ili na drugi način, uticali na uspešan ishod ovog višegodišnjeg rada, naročito članovima naših porodica bez čijeg razumevanja i podrške realizacija ovog projekta ne bi bila moguća.

* * *

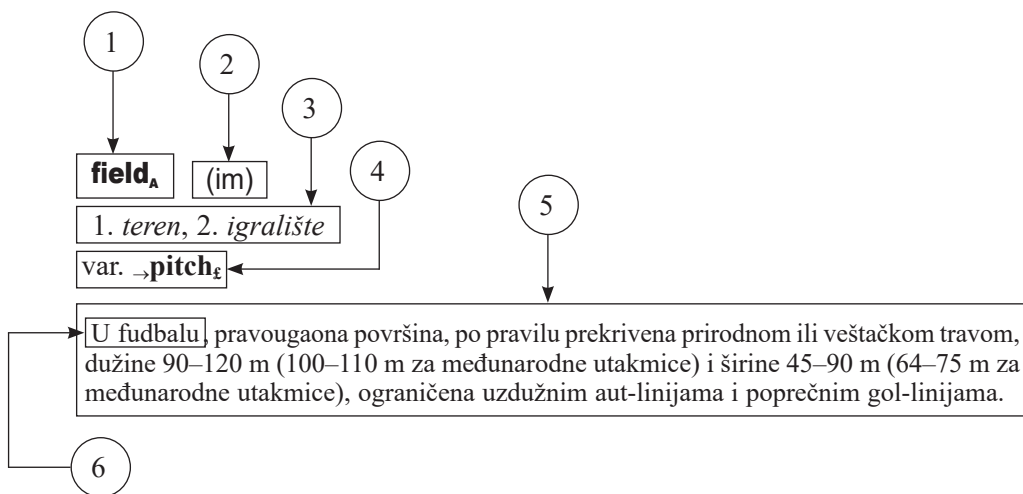
Uprkos velikom nastojanju da se postigne tačnost podataka u *Rečniku*, ne mogu se isključiti eventualne greške i propusti za koje odgovornost snose same autorke.

VODIČ KROZ REČNIK

Rečnik sačinjavaju odrednice trinaest sportova koji se izučavaju na fakultetima sporta i fizičkog vaspitanja u našoj sredini, od čega su: četiri borilačke veštine (boks, karate, rvanje i džudo), tri individualna sporta (atletika, gimnastika i zimski sportovi), pet igara loptom (fudbal, košarka, odbojka, rukomet i vaterpolo) i jedna igra reketom i lopticom (tenis). Odrednice su poređane alfabetskim redosledom, pri čemu svaka odrednica ima uputnicu za registar kojem pripada.

Tipični rečnički članak sadrži šest osnovnih elemenata koji će u daljem tekstu biti ilustrovani primerima i opisani u šest odeljaka:

1. ENGLJSKI TERMIN
2. GRAMATIČKA OZNAKA
3. SRPSKI TERMINI
4. UNAKRSNA UPUTNICA NA SINONIM, ANTONIM ILI VARIJANTU
5. DEFINICIJA
6. UPUTNICA ZA SPORT

1. ENGLESKI TERMIN

Način pisanja i značenje engleskih termina pretežno su usklađeni sa standardom američke varijante engleskog jezika, izuzev manjeg broja termina koji su preuzeti iz zvaničnih pravila igara koja su izdata na govornom području britanskog engleskog jezika. Najčešće se radi o različitom načinu pisanja, a ređe je u pitanju i semantička razlika. Takvi termini obeleženi su spuštanim znakom ₹ , za američki engleski jezik, i znakom ₰ , za britanski. Iza engleskog termina može da stoji spuštено slovo (mali verzal) kojim se označava da navedeni termin ima više gramatičkih funkcija, drugačije značenje ili drugačiji prevodni ekvivalent u srpskom jeziku u određenom sportu (prema rešenju predloženom u Milić, Panić Kavgić i Kardoš 2017). Detaljniji opis ovog elementa dat je u Odeljku 3.

field ₰	(im)
1. <i>teren</i> , 2. <i>igralište</i>	
var. → pitch ₰	
<p>U fudbalu, pravougaona površina, po pravilu prekrivena prirodnom ili veštačkom travom, dužine 90–120 m (100–110 m za međunarodne utakmice) i širine 45–90 m (64–75 m za međunarodne utakmice), ograničena uzdužnim aut-linijama i poprečnim gol-linijama.</p>	

2. GRAMATIČKA OZNAKA

Gramatička vrsta reči kojoj odrednica pripada navodi se u zagradi, neposredno iza engleskog termina. Predstavljena je skraćenicom pet vrsta reči koje se javljaju u *Rečniku*. To su: (gl) – glagol, (im) – imenica, (prid) – pridev, (pril) – prilog i (uzv) – uzvik. Ove oznake istovetne su za jednočlane i višočlane termine.

field ₰	(im)
1. <i>teren</i> , 2. <i>igralište</i>	
var. → pitch ₰	
<p>U fudbalu, pravougaona površina, po pravilu prekrivena prirodnom ili veštačkom travom, dužine 90–120 m (100–110 m za međunarodne utakmice) i širine 45–90 m (64–75 m za međunarodne utakmice), ograničena uzdužnim aut-linijama i poprečnim gol-linijama.</p>	

Izuzetak čini manji broj termina koji prelaze u domen sintakse. To su predloške sintagme i klauze, odnosno, proste rečenice; prve imaju oznaku (predl. sint) – predloška sintagma, a ostale (isk) – iskaz.

in the paint

(predl. sint)

(igrač) u reketu, (igračica) u reketu

U košarci, situacija kada se igrač nalazi u reketu, koji predstavlja obojeni deo terena u blizini oba koša.

The players are ready.

(isk)

*Igrači su spremni.**Igračice su spremne.*

U tenisu, objava glavnog sudije meča kojom se publika i igrači koji su već na terenu obavestavaju da igra može da počne.

3. SRPSKI TERMINI

Budući da veliki broj termina ima više prevodnih mogućnosti, one su poređane po redosledu usklađenosti sa modelom za standardizaciju sportskih termina u srpskom jeziku (Milić 2004: 57–90; Milić 2015). Na prvom mestu, iza oznake 1. naveden je standardni termin, a zatim, iza oznaka 2, 3, itd. slede njegove varijante. Standardni termin je onaj koji je jednoznačan, motivisan, usklađen sa standardom srpskoga jezika, te onaj koji je najkraći i najčešći.

field_A

(im)

1. *teren*, 2. *igralište*var. → **pitch_E**

U fudbalu, pravougaona površina, po pravilu prekrivena prirodnom ili veštačkom travom, dužine 90–120 m (100–110 m za međunarodne utakmice) i širine 45–90 m (64–75 m za međunarodne utakmice), ograničena uzdužnim aut-linijama i poprečnim gol-linijama.

Standardni termin najčešće je izdvojen od više rešenja u srpskom jeziku, nakon čega je postojeći oblik usklađen sa standardom srpskoga jezika. U zanemarljivom broju slučajeva, kad nije postojao odgovarajući termin u srpskom jeziku ili se isti termin koristio kao naziv za dva različita pojma, rešenje autorki *Rečnika* ponuđeno je kao standardni termin. Na primer, termin *mae-geri-kaege*, koji je prvobitno glasio NOŽNI UDARAC NAPRED, popravljen je tako da bude VISOKI NOŽNI UDARAC NAPRED da bi se razlikovao od termina *mae-geri* koji je imao isti prevodni ekvivalent. Termin koji znatno odstupaju od standarda srpskoga jezika ne navode se u *Rečniku*. Izuzetno, ukoliko je nestandardni srpski termin

stekao visoku frekvenciju upotrebe, on je predložen kao moguće rešenje uvedeno znakom ⊕, po uzoru na model primenjen u Vasić, Prčić, Nejgebauer (2018), pri čemu se pravilan oblik navodi kao varijanta standardnog rešenja, npr. 1. ⊕ GUBITAK POSEDA LOPTE, 2. IZGUBLJENA LOPTA (engl. *loss of possession of the ball*). U navedenom primeru, upotrebljena je imenica ‘posed’ koja u srpskom jeziku nije ostvarila metaforički prenos značenja iz izvornog domena imovinskog statusa u ciljni domen sporta. Isti znak navodi se i ispred varijantnih rešenja koja odstupaju od jezičkog standarda u srpskom jeziku.

loss of possession of the ball

(im)

1. ⊕ *gubitak poseda lopta*, 2. *izgubljena lopta*

ant. → **gaining possession of the ball**

U fudbalu, košarci, rukometu i vaterpolu, situacija u kojoj ekipa izgubi loptu.

Prevodni ekvivalenti koji su derivaciono obeleženi za kategoriju muškog i ženskog roda odvojeni su zapekom, pri čemu je na prvom mestu navedena imenica muškog roda.

gymnast

(im)

gimnastičar, gimnastičarka

U sportu, osoba koja se bavi gimnastikom.

Na kraju, kao što je već spomenuto u Odeljku 1, engleski termini koji imaju više gramatičkih funkcija, različito značenje, te drukčije prevodne ekvivalente u pojedinim sportovima navode se kao posebne rečničke odrednice sa spuštenim slovima abecede neposredno iza engleske odrednice.

guard_A

(gl)

1. *čuvati (protivnika), čuvati (protivnicu)*, 2. *markirati (protivnika), markirati (protivnicu)*

sin. → **mark_A**

U fudbalu, košarci, rukometu i vaterpolu, čuvati protivnika na malom rastojanju – ukoliko je bez lopte, sa ciljem da mu se ometa prijem lopte, pregled igre i njegovo kretanje u slobodnom prostoru ili prema голу ili košu, a ukoliko je sa loptom, sa ciljem da mu se onemogući dobar pregled igre, odigravanje pasa prema slobodnom igraču ili upućivanje lopte na gol ili koš.

guard_B (im)

1. čuvanje (protivnika), čuvanje (protivnice), 2. markiranje (protivnika), markiranje (protivnice)

sin. → **guarding**, sin. → **marking**

U fudbalu, košarci, rukometu i vaterpolu, čuvanje protivnika na malom rastojanju – ukoliko je bez lopte, sa ciljem da mu se ometa prijem lopte, pregled igre i njegovo kretanje u slobodnom prostoru ili prema голу ili košu, a ukoliko je sa loptom, sa ciljem da mu se onemogući dobar pregled igre, odigravanje pasa prema slobodnom igraču ili upućivanje lopte na gol ili koš.

guard_C (im)*bek*

U košarci, jedan od najčešće dva, obično najniža, igrača u petorci, čiji je primarni zadatak da prenesu loptu u prednje polje i organizuju napad, kao i da šutiraju sa većih udaljenosti od koša ili dodaju loptu igraču koji je u najboljoj poziciji da postigne pogodak.

4. UNAKRSNA UPUTNICA NA SINONIM, ANTONIM ILI VARIJANTU

Uputnica za sinonim (tj. odrednicu koja ima istovetno, ali ne nužno i identično značenje) obeležena je skraćenicom „sin.“, a uputnica na antonim (tj. odrednicu koja ima suprotno značenje) skraćenicom „ant.“. Uputnica za geografsku varijantu obeležena je skraćenicom „var.“, pri čemu se spuštenu simbol ξ odnosi na britansku varijantu engleskog jezika, a ς na američku. Ispred ovih odrednica stoji spuštena strelica koja pokazuje da sinonim, antonim ili varijanta postoje i kao posebne rečničke odrednice.

field_A (im)1. *teren*, 2. *igralište*var. → **pitch_{\xi}**

U fudbalu, pravougaona površina, po pravilu prekrivena prirodnom ili veštačkom travom, dužine 90–120 m (100–110 m za međunarodne utakmice) i širine 45–90 m (64–75 m za međunarodne utakmice), ograničena uzdužnim aut-linijama i poprečnim gol-linijama.

5. DEFINICIJA

Definicija značenja termina u određenom sportskom registru formulisana je u jednoj rečenici, po principu od opšteg ka posebnom (up. Atkins i Rundell 2008: 436). Izvedena je korišćenjem standardnih termina, izuzev u registru borilačkih veština koji sadrži veliki broj japanizama. Pošto su japanizmi neprozirni ne samo nesportistima već i izvesnom broju predstavnika sportske struke, u definiciji ovih termina koriste se prevodni ekvivalenti, dok su japanizmi navedeni u zagradi sa spuštrenom strelicom koja pokazuje da se taj termin javlja kao rečnička odrednica.

tate-shiho-gatame

(im)

1. *tate-šiho-gatame*, 2. *držanje protivnika odozgo s četiri oslonca*

sin. → TSG

U džudu, parterna tehnika (→katame-vaza) u kategoriji tehnika držanja protivnika u parteru (→osaekomi-vaza), koja se izvodi blokiranem protivnika u ležećem položaju, rukama i nogama sa obe strane.

U slučaju da engleski termin ima isti prevodni ekvivalent u srpskom jeziku, a različitu definiciju značenja u pojedinim sportovima, odrednica ima više definicija koje su obeležene rednim brojevima.

point_a

(im)

poen

1. U boksu, jedinica vrednovanja svakog uspešnog udarca, kada se dodaju poeni, odnosno, kazne za učinjeni prekršaj, kada se oduzimaju poeni, pri čemu je pobednik bokser sa većim brojem poena, u situaciji kada mora da se donese odluka o ishodu borbe.
2. U košarci, jedinica merenja rezultata – određeni broj poena se ostvaruje posle svakog uspešnog bacanja na koš.
3. U odbojci, najmanja jedinica praćenja i merenja rezultata – poen se ostvaruje za nadigravanje protivničke ekipe u razmeni nakon servisa jedne od ekipa.
4. U tenisu, najmanja jedinica praćenja i merenja rezultata, pod kojom se podrazumeva i period igre između servisa jednog od igrača na terenu i trenutka kad loptica više nije u igri.

Kod manjeg broja odrednica, postoji više definicija značenja u okviru istog sporta. Po pravilu, to je posledica činjenice da ista odrednica pripada različitim semantičkim poljima, npr. pravilima igre i sudijskim znacima ili objavama.